

RAHANDUSMINISTEERIUM

Valitsuskomisjoni ja ELVLi esindajate 2022 riigieelarve ja 2022-2025 riigi eelarvestrateegia läbirääkimiste koosolek

10.05.2021 nr 14-2/3666-1

PROTOKOLL

27.04.2021, elektrooniline keskkond

Algus kell 16.00

Lõpp kell 17.00

Juhatas: Jaak Aab, riigihalduse minister

Valitsuskomisjoni osalejad: Julia Bergstein (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium), Kaupo Heinmaa (Keskkonnaministeerium), Diana Kalvik (Sotsiaalministeerium), Rait Kuuse (Sotsiaalministeerium), Sulev Liivik (Rahandusministeerium), Robert Lippin (Haridus- ja Teadusministeerium), Liina Nagel (Sotsiaalministeerium), Kaia Sarnet (Rahandusministeerium), Mart Uusjärv (Rahandusministeerium)

ELVL esindajad: Tiit Terik (Tallinna linn, ELVL juhatuse esimees), Mihkel Juhkami (Rakvere linn), Angelika Kallakmaa-Kapsta (Tallinna linn), Priit Lomp (Kastre vald), Kurmet Mürsepp (Antsla vald), Georg Pelisaar (Põlva vald), Rait Pihelgas (Järva vald), Pipi-Liis Siemann (Türi vald), Mart Võrklaev (Rae vald), Priit Värk (Paide linn)

Kutsutud: Liina Kersna (haridus- ja teadusminister), Geili Heinmaa (RM), Hille Ilves (ELVL), Toomas Johanson (ELVL), Andrus Jõgi (RM), Mailis Kaljula (ELVL), Risto Kask (RM), Ott Kasuri (ELVL), Kadi Koppe (ELVL), Eha Lannes (SoM), Reigo Lehtla (ELVL), Aali Lilleorg (KeM), Veikko Luhalaid (ELVL), Külli Lust (Tartu linn), Priit Pramann (RM), Anne-Ly Reimaa (KuM), Piret Sapp (HTM), Kalle Toomet (ELVL), Jan Trei (ELVL), Tiina Üksvärav (ELVL)

Protokollis: Kaie Küngas (RM)

PÄEVAKORD:

1. 2022. aasta riigieelarve ning 2022-2025 riigi eelarvestrateegia läbirääkimistele lõpp-protokoll
2. Jooksvad küsimused ja koosoleku lõpetamine

Jaak Aab tervitas koosolekul osalejaid ja tõi välja, et riigieelarve planeerimisel on keerukas aeg, kärped on tervikvaates vajalikud. 2022. a riigieelarve detailsem arutelu jätkub sügisel. Omavalitsuste tulumaksu osakaalu ja tulubaasi osas kärbet plaanis ei ole. KOV tulumaksulaekumine koondina oli märtsi lõpu seisuga +2,7%, võrreldes eelmise aasta sama ajaga. Omavalitsuseti on see küll erinev ja mõningatel on tulumaksu laekumine miinuses. Rahandusministeeriumi poolt jälgime tulumaksu laekumisi ja COVID-19 kriisi mõju ning saame vajadusel teema juurde tagasi tulla, seda ka KOVide või regioonide kaupa. RES läbirääkimiste protsess on olnud kiire ja lühike, otsused tehtud vahetult enne lõplike kinnitamisi, detailselt saab töörühmades edaspidi läbi rääkida.

Liina Kersna tõi välja, et COVID-19 kriisi olukord on olnud keerukas, see õppeaasta on olnud pikk distantsõppe periood, mis uuringute andmetel on omakorda toonud kaasa töökoormuse kasvu õpetajatele. RESis on planeeritud üldhariduskoolide õpetajate palga alammäära kasv 3%. Suhtena Eesti keskmisesse palka õpetaja alampalgamäär küll väheneb, sest taseme hoidmiseks oleks vajalik 5%-line kasv. Palgakasvuks on vajalik Haridus- ja Teadusministeeriumil leida vahendid tehes kärpeid haldusala tegevustes. Omavalitsustega tuleb arutada, kuidas muuta koolivõrku, et muutuste mõjul saaks õpetajatele palka kasvatada ning kuidas riik saaks motiveerida võrgu korrastamist. Eesti on hariduskulude võrdluses Euroopas top 3-e hulgas, kuid OECD riikide võrdluses õpetajate palga osas viimaste seas ehk haridusse suunatud vahendid ei jõua õpetajate palkadeks. 1-6 klass peaks olema kodulähedaselt kättesaadav, kuid järgmine aste nõuab enam valdkonna õpetajaid ning kool võib asuda kaugemal. Läbi tuleb rääkida ka gümnaasiumivõrgu muudatused. Valikud õpetajate palgakasvu kasvatamiseks on olnud valusad ja keerukad. Üheks neist on huvitegevuse ja huvihariduse toetuse vähendamine 7 mln võrra. Tulevikus planeeritakse kultuurirahituse toetust eelarvega 7 mln eurot, mis leevendaks viidatud kärpet. Antud toetust veel RESis planeeritud ei ole aga vaadatakse üle sügisel.

Jaak Aab nõustus, et ettepanekud tuleb läbi rääkida, näiteks valdkonna töörühmas ning lisas, et kodulähedased koolid võiksid säilida vähemalt kuni 6nda klassini.

Tiit Terik märkis, et läbirääkimiste protsess on olnud ajalisel hüpik, lõplikud otsused tulid ELVLile viimasel hetkel. Mõistame, et omavalitsuste vajadused on ilmselt kõrgemad kui praegused riigieelarve võimalused, kuid teatud valdkondade valitsuse otsuste osas jääme eriarvamusele. Hea, et ei tehtud tulumaksu osakaalu kärpet ning on mõningane kasv asendus- ja järelhooldusteenuse toetuse mahus. Hariduse poolelt on seisukohtades erimeelsusi. Tulevikus võiks jõuda ka töörühmades arutatud teemades enam kokkulepeteni.

1. 2022. aasta riigieelarve ning 2022-2025 riigi eelarvestrateegia läbirääkimistele lõpp-protokoll

Sulev Liivik võttis kokku, et võrreldes ette saadetud eelnõuga on tulenevalt riigi toetusmeetmetest veidi korrigeeritud prognoositavat tulumaksu summat. Toetusfondis on võrreldes käesoleva aastaga 7 mln vähenemine juba räägitud huvitegevuse ja huvihariduse toetuses, asendus- ja järelhooldusteenuse toetus kasvab 300 tuhande võrra, toimetulekutoetuse prognoosi on ka muudetud ning teede juhtumipõhiseks toetuseks 2022.a eelarves vahendeid ei eraldata. Regionaalvaldkonna osas on tabelis märkus juures, et haldusala kärpe tõttu võib tulla veel muutuseid, seda arutatakse sügiseni.

Pipi-Liis Siemann vastas, et huvitegevuse ja huvihariduse toetuse vähendamine on omavalitsustele keerukas. Ülesande täitmine on omavalitsustele seadusega kohustuslik. Toetusel oli kaks eesmärki – huvihariduse kättesaadavuse ja mitmekesisuse parendamine, millega tuleb omavalitsustel endiselt tegeleda. Lisaks on COVID-19 kriisi tõttu vajalik just

tegeleda laste ja noorte vaimse tervise parendamisega, milles oma rolli mängib ka huvitegevuse võimaldamine.

Priit Lomp täiendas, et omavalitsustel ei ole toetuse vajadus vähenenud. Antud toetusel oli ka regionaalne mõõde, sest hajaasustatud piirkondades ja keskustest kaugemal on huvihariduse ja huvitegevuse võimaldamine sageli keerukam ja kulukam. Valdkond vajab jätkuvalt toetust.

Liina Kersna vastas, et laste ja noorte vaimse tervise tugevdamiseks on 2021. aasta lisaelarves ette nähtud vahendid õpilaagrite korraldamiseks, mille taotlusvoor algab maikuus.

Priit Lomp märkis, et lisaelarves ette nähtud 6 mln toetus õpilaagriteks ei lahenda küll välja toodud probleemi, kuid leiab kindlasti kasutust. Soovis teada, kas õpilaagrite toetusel on ka regionaalne komponent, et toetuse eraldamise valemites arvestataks ka vahemaade mitte vaid laste arvuga. Soovis teada, kas huvihariduse ja huvitegevuse toetusest rahastatud valdkonna katusorganisatsioonide toetus samuti vähenes.

Piret Sapp vastas, et Haridus- ja Teadusministeeriumi haldusala kärpe otsuseid ei ole veel tehtud.

Jaak Aab vastas, et kokkuhoiukohad saab veel kuni sügiseni üle vaadata, mil koostatakse lõplik 2022. aasta eelarve. Haldusala tegevuskulude kärbeotsused tehakse sügiseks ning räägitakse asjaosalistega läbi.

Georg Pelisaar märkis samuti, et huvihariduse ja huvitegevuse toetusel on regionaalpoliitiline vaade. Nii lasteaiakohatasu kui ka huvihariduse tasud lapsevanematele on väiksemates ja mittekeskuselistes omavalitsustes sageli väiksemad.

Jaak Aab tõi välja, et välja töötamisel on regionaalarengu tegevuskava, kus koondatakse tervikvaateks kokku kõikide ministeeriumite programmide ja meetmete regionaalsed prioriteedid. Rahandusministeeriumi riigihalduse ministri meeskond püüab struktuuritoetuste planeerimisel alati juhtida tähelepanu regionaal mõõtmele ka teistes valdkondades. Samuti omavalitsuste kaasamist.

Jan Trei tegi ettepaneku koosolekul läbi arutada RE ja RES läbirääkimiste lõpp-protokolli eelnõu tulubaasi ja toetuste tabel, mis puudutab poolte kokkulepet või eriarvamust. Liit on kujundanud enda poolsed seisukohad.

Tiit Terik esitas läbirääkimiste protokolli eelnõule ELVLi seisukohad tulubaasi ja toetusfondi toetuste osas, mis lisati protokolli teksti kokkulepete/erimeelsuste tulpa.

Kaie Küngas tegi ettepaneku lisa 2 toodud KOVidele suunatud projektipõhiste toetusmeetmete ülevaade allkirjastavatest dokumentidest välja jätta kuna mitmed, eriti uue struktuuritoetuste perioodi vahendite alles planeerimisel meetmed, on sealt puudu ning tabel ei anna tervikülevaadet. Mitmete meetmete lõplikud eelarved võivad ka muutuda kuna kinnitatakse toetusmeetmete või taotlusvoorude väljatöötamisel. Seega jääks lisa 2 osapooltele taustainfoks.

Otsus: Koosoleku osapooled nõustusid, et lisa 2 ei peaks olema läbirääkimiste protokolli osa ning seda ei allkirjastata.

2. Jooksvad küsimused ja koosoleku lõpetamine

Julia Bergstein edastas Asfaldiliidu pöördumise, ootusega, et omavalitsused näitaksid põhjendatud juhtudel teehoiutööde vaheetapi tähtaegade osas üles paindlikust ning mõistvat suhtumist. Ettevõtjad teevad küll kõik endast oleneva, kuid siiski esineb COVID-19 kriisi tõttu

kõrvalekaldeid esialgu planeeritust - on olnud haigestumisi, tulnud järgida isolatsiooninõudeid ja hajutatust ning kriisi tõttu on tärned viibinud.

Jaak Aab tänas osalejaid ja lõpetas koosoleku.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Aab

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaie Kungas

Protokollija